

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 8 grudnia 2016 roku powód E. B. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Zakład Produkcyjno Usługowy (...) w O. wniósł o zobowiązanie pozwanej T. A. z siedzibą w Norwegii do zaniechania naruszania dóbr osobistych powoda w postaci prawa do twórczości wynalazczej i racjonalizatorskiej tj. autorstwa projektu technicznego zawiesia kulowego produkowanego za pomocą metody odlewu piaskowego służącego do podnoszenia prefabrykowanych elementów betonowych, o zobowiązanie pozwanej do zaniechania popełniania czynów nieuczciwej konkurencji w postaci sprzecznego z prawem i dobrymi obyczajami rozpowszechniania nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd wiadomości o autorstwie projektu technicznego zawiesia kulowego produkowanego za pomocą metody odlewu piaskowego służącego do podnoszenia elementów betonowych prefabrykowanych, o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 30. 000 złotych tytułem zadośćuczynienia za wyrządzoną krzywdę, o nakazanie pozwanej opublikowania oświadczenia o treści szczegółowo wskazanej w pozwie w dwumiesięczniku (...) oraz na stronie internetowej pozwanej oraz nakazanie utrzymywania tego oświadczenia na ww. witrynie w niezmienionej formie przez 120 dni a w wypadku nie zastosowania się przez pozwaną do ww. nakazów upoważnienia powoda do publikacji na koszt pozwanej oraz o zobowiązanie pozwanej do zwrotu poniesionych z tego tytułu kosztów a nadto o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda poniesionych przez niego kosztów procesu.

(pozew k. 3 – 16)

Pozwany nie uznał powództwa, wniósł o jego oddalenie w całości. Pozwany wskazał na przedawnienie roszczeń majątkowych powoda, brak istnienia po stronie powoda dóbr osobistych, na których ochronę się powołuje, przez co pozwany nie mógł dopuścić się ich naruszenia, brak rozpowszechniania przez pozwanego nieprawdziwych bądź wprowadzających w błąd informacji o swoim lub powoda przedsiębiorstwie w celu przysporzenia korzyści lub wyrządzenia szkody tj. brak popełnienia przez pozwanego czynu z art. 14 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 roku o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, brak bezprawnego charakteru działań pozwanego, co wyłącza możliwość bezprawnego naruszania dóbr osobistych bądź popełnienia czynu nieuczciwej konkurencji przez pozwanego.

(odpowiedź na pozew k. 273 – 292)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód prowadzi od lat osiemdziesiątych jednoosobową działalność gospodarczą, której głównym przedmiotem jest obróbka mechaniczna elementów metalowych. (wydruk z (...) k. 21)

W latach dziewięćdziesiątych dwudziestego wieku powód nawiązał współpracę gospodarczą z T. G. obywatelem Norwegii również prowadzącym na terenie Norwegii własną działalność gospodarczą. Pierwotnie przedmiotem współpracy stron było wykonywanie przez powoda w ramach prowadzonej działalności gospodarczej na zlecenie T. G. galwanizacji elementów metalowych dostarczanych przez T. G. w tym zawiesi kulowych. Przed nawiązaniem współpracy z powodem T. G. współpracował z niemiecką firmą (...) produkującą zawiesia kulowe i posiadającą prawo patentowe do konstrukcji zawiesi. Stąd pochodziła jego wiedza na temat tych urządzeń, ich konstrukcji, sposobu produkcji i zastosowania jak również wymagań technicznych, jakie muszą spełniać z uwagi na specyfikę ich zastosowania. Są to elementy służące do podnoszenia ciężkich elementów betonowych w budownictwie i z tego powodu muszą spełniać wysokie standardy wykonania, wytrzymałość gwarantującą bezpieczeństwo ich użytkowania.

(okoliczności niesporne, umowa k. 301, zeznania świadka L. G. k. 447 - odwrót – 448, zeznania świadka O. I. k. 523 – 524 zeznania powoda k. 445 odwrót – 446 – odwrót, k.524 – 525 odwrót)

Od 1994 do 2004 roku zawiesia kulowe dostarczane przez T. G. do firmy powoda w celu ich galwanizacji były objęte ochroną patentową na rzecz firmy (...). KG z Niemiec . Patent ten obejmował szereg krajów, w tym Niemcy, Wielką Brytanię, Stany Zjednoczone, W. itp. Z uwagi na ochronę patentową zawiesia kulowe produkowane przez firmę (...)

przy współpracy z powodem mogły być dystrybuowane jedynie na terenie Norwegii, gdzie ochrona patentowa nie obowiązywała. T. G. wprowadzał do obrotu przedmiotowe zawiesia pod nazwą (...) i oznaczone tym znakiem. T. G. dostarczył powodowi zawiesia objęte patentem firmy (...) oraz posiadaną dokumentację techniczną. Powód wraz ze swoimi pracownikami podjął prace nad zmianami konstrukcji zawiesi i technologii ich produkcji. W zakładzie powoda opracowano dokumentację dotyczącą produkcji zawiesi oraz wprowadzono pewne zmiany konstrukcyjne w tych wyrobach, jak również zmodyfikowano technologię ich produkcji. Powód uzyskał wszelkie niezbędne atesty wymagane z uwagi na specyfikę produktu. Współpraca stron zakończyła się w 2007 roku i od tego czasu datuje się pomiędzy stronami konflikt dotyczący praw do zmodyfikowanej konstrukcji zawiesi. O fakcie dokonania przez pozwaną spółkę rejestracji praw do znaku przestrzennego zawiesia kulowego powód dowiedział się w roku 2008. W trakcie współpracy stron powód przekazał T. G. dokumentację dotyczącą spornych zawiesi wykonaną w jego zakładzie.

(okoliczności niesporne, dokumenty patentowe k. 28 – 34, korespondencja stron k. 62, zeznania powoda k. 445 odwrót – 446 – odwrót, k.524 – 525 odwrót zeznania świadka L. G. k. 447 - odwrót– 448, zeznania świadka O. I. k. 523 – 524)

Różnica pomiędzy różnymi typami zawiesi produkowanymi przez powoda polega m. in. na tym, iż jedno z nich posiada poprzeczkę, drugie zaś tej poprzeczki nie posiada. Jedne z ich produkowane są metodą odlewu a drugie jest spawane z elementów, które się łączy. Modyfikacje konstrukcji i wyglądu zawiesi wynikały m. in. z chęci ominięcia ochrony patentowej zawiesi przysługującej firmie (...) na terenie Szwecji i chęci sprzedaży tych zawiesi również na terenie Szwecji jak również poprawienia ich parametrów użytkowych i zmiany metody produkcji. Powód produkował różne rodzaje zawiesi, o różnych rozmiarach i różnej konstrukcji (z poprzeczką i bez poprzeczki, z okrągłym i prostokątnym otworem wewnętrznym itp.)

(zawiesia okazane na rozprawie i załączone do materiału dowodowego sprawy zeznania świadka O. I. k. 523 – 524, zeznania powoda k. 445 odwrót – 446 – odwrót, k.524 – 525 odwrót, zeznania T. G. w charakterze strony pozwanej k. 525 – odwrót – 526)

Po zakończeniu współpracy z pozwaną spółką powód produkował również zawiesia dla firmy (...) i stało się to zarzewiem konfliktu pomiędzy powodem a pozwanym.

(zeznania świadka O. I. k. 523 – 524, zeznania powoda k. 445 odwrót – 446 – odwrót, k.524 – 525 odwrót, zeznania T. G. w charakterze strony pozwanej k. 525 – odwrót – 526)

W dniu 30 sierpnia 2005 roku T. G. dokonał w trybie protokołu madryckiego zgłoszenia międzynarodowego znaku towarowego dla towarów z klasy 6, 17 oraz 19 klasyfikacji nicejskiej i uzyskał prawo ochronne. Znakiem jest forma przestrzenna, w tym forma towaru zaopatrzona w oznaczenie słowne (...), według zawartego w zgłoszeniu przedstawienia graficznego. Znak został zarejestrowany w Międzynarodowym Biurze Własności Intelektualnej z datą 30 sierpnia 2005 roku. Następnie 16 lutego 2006 roku (...) Biuro notyfikowało rejestrację międzynarodową Urzędowi Patentowemu RP. Urząd Patentowy ogłosił w dniu 3 kwietnia 2006 roku w Biuletynie Urzędu Patentowego RP o uznaniu na terytorium Rzeczypospolitej ochrony znaku, o czym Urząd Patentowy RP ogłosił w wiadomościach Urzędu Patentowego w marcu 2007 roku (okoliczność niesporna zgłoszenia k. 28 – 34, kopia Wiadomości Urzędu Patentowego k. 114)

W kwietniu 2008 roku pozwana spółka wystosowała do powoda pismo z wezwaniem do zaniechania naruszania prawa ochronnego do znaku towarowego oraz czynów nieuczciwej konkurencji. Wezwanie zawierało m. in. żądanie zaniechania produkcji oraz wprowadzania do obrotu zawiesi kulowych o kształcie identycznym lub bardzo zbliżonym do zawiesia typu (...), który jest chroniony znakiem towarowym przestrzennym zarejestrowanym w Międzynarodowym Biurze Ochrony (...), zaniechania namawiania kontrahentów pozwanej spółki do zakończenia z nią współpracy i rozpoczęcia jej z powodem oraz usunięcia skutków naruszenia poprzez wycofanie z obrotu oraz zniszczenie wszelkich produktów wskazanych w wezwaniu naruszających prawa pozwanego.

(pismo k. 314 -317)

Na powyższe pismo ustanowiony pełnomocnik powoda udzielił odpowiedzi, w której zaprzeczył podnoszonym przez norweską spółkę zarzutom. (pismo k. 318)

T. G. dokonał przekształcenia prowadzonej poprzednio działalności gospodarczej w spółkę, w której sprawuje funkcję Prezesa Zarządu.

(tłumaczenie odpisu z rejestru k. 296- 298)

Przesłuchany w charakterze świadka w postępowaniu karnym w dniu 28 marca 2014 roku R. S. (1) współpracownik T. G. oświadczył, iż to on zaprojektował i zatwierdził w 2004 roku model zawiesia kulowego produkowanego przez (...) R. dla firmy (...) w 1994 roku, nie jest mu natomiast znana osoba, która dokonała modyfikacji zawiesia.

(protokół przesłuchania wraz z załącznikami k. 490- 498)

Z. produkowane w firmie powoda na zlecenie T. G. były cały czas modyfikowane i przerabiane. Była zmieniana konstrukcja tych zawiesi. Rysunki techniczne modyfikowanych zawiesi wykonywał pracownik powoda R. S. (2). W pracach nad modyfikacją zawiesi oraz w próbach technicznych ich wytrzymałości brała udział cała załoga powoda.

(zeznania świadka J. I. k. 509 – 510, świadka M. P. k. 510 – 511, świadka M. W. k. 511 – 512, świadka Z. K. k. 522 odwrót, M. K. k. 522 – odwrót - 523)

W kwietniu 2016 roku powód wystąpił do Urzędu Patentowego RP o unieważnienie prawa ochronnego na znak towarowy zastrzeżony na rzecz pozwanej spółki. (wniosek k. 252 – 263)

Po zakończeniu współpracy stron pozwana spółka powierzyła produkcję przedmiotowych zawiesi kulowych m. in T. Zakład Produkcyjno Usługowo Handlowy (...) w M. oraz (...) .L.. w M.. Kupujący, czyli pozwana spółka zobowiązała się dostarczyć swoim kontrahentom specyfikację / dokumentację techniczną, w której określone zostały wymagania techniczne i jakościowe produkowanych zawiesi. (umowa k. 145 – 160, zeznania świadka I. W. k. 522)

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie złożonych do akt sprawy przez strony dokumentów, zeznań powołanych świadków i stron procesu.

Istotne okoliczności faktyczne sprawy odnoszące się do zawarcia umowy, jej realizacji były pomiędzy stronami niesporne, nadto wynikają one ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Osią sporu nie jest w rozpoznawanej sprawie stan faktyczny, lecz kwestia oceny prawnej przytoczonych przez strony faktów, w szczególności w odniesieniu do kwestii, czy i komu przysługują prawa autorskie do projektu produkowanych przez powoda zawiesi.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie jest zasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Z treści uzasadnienia pozwu i składanych przez powoda w toku procesu pism procesowych wynika, iż powód opiera żądania pozwu przede wszystkim na przepisach prawa dotyczących ochrony dóbr osobistych i wywodzi dochodzone w pozwie roszczenia z reżimu odpowiedzialności cywilnoprawnej za naruszenie dóbr osobistych a nadto zarzuca pozwanemu popełnienie czynu nieuczciwej konkurencji polegającego na rozpowszechnianiu przez stronę pozwaną nieprawdziwych i wprowadzających w błąd wiadomości o autorstwie projektu technicznego zawiesia kulowego produkowanego za pomocą metody odlewu piaskowego.

Zgodnie z treścią przepisu art. 23 kc. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach.

Przepis art. 23 kc. do dóbr osobistych człowieka zaliczył niemajątkowe wartości towarzyszące twórczości naukowej, artystycznej, wynalazczej i racjonalizatorskiej. Chodzi tu niewątpliwie – jak zauważa Z. R. – "tylko o niemajątkowe wartości jakie dla autora, wynalazcy i racjonalizatora stanowi fakt, że jest on twórcą pewnego pomysłu i ten właśnie wytwór intelektu ludzkiego jest przedmiotem ochrony przewidzianej w art. 24 kc" (R., Prawo cywilne 2005, s. 167). Wartościom tym odpowiadają odpowiednie prawa osobiste.

Efekty omawianej aktywności człowieka są też chronione innymi przepisami, a mianowicie prawem autorskim. (por. art. 16 i 78 PrAut) oraz przepisami ustawy Prawo własności przemysłowej.

Nasuwa się zatem pytanie o stosunek przepisów prawa autorskiego do przepisów kc regulujących ochronę dóbr osobistych.

Zdania doktryny w tej kwestii są podzielone. Jedni sądzą, że przepisy kc obejmują ochronę tylko tych niemajątkowych interesów twórców, które nie korzystają z ochrony na podstawie przepisów prawa autorskiego (por. J. Bleszyński, Prawo autorskie, Warszawa 1988, s. 116 i nast.; A. Wojciechowska, Czy autorskie dobra osobiste są dobrami osobistymi prawa cywilnego, KPP 1994, Nr 3, s. 371 i nast.).

Zdaniem innych – i do tego stanowiska wypada się przychylić – autorskie dobra osobiste są tylko jedną z postaci dobra określanego w art. 23 mianem "twórczość naukowa i artystyczna", dopuszczalne jest więc kumulatywne stosowanie przepisów kc i prawa autorskiego (por. J. Panowicz-Lipska, Majątkowa ochrona, s. 168; A. Kopff, Ochrona praw czci, s. 14 i nast.; A. Szpunar, Ochrona czci, s. 116 i 148; R. Markiewicz, Dzieło literackie i jego twórca w polskim prawie autorskim, Kraków 1984, s. 89–91; J. Preussner-Zamorska, Prawo do autorstwa wynalazku, Kraków 1974, s. 5 i nast.; J. Szwaja, Ochrona, s. 185 i nast.; B. Giesen, E. Wojnicka, w: System PrPryw, t. 13, 2017, s.313; J. Barta, R. Markiewicz, w: Prawo autorskie i prawa pokrewne. Komentarz, s. 232).

W razie różnicy między obu reżimami należy stosować przepisy korzystniejsze dla osoby, której dobro ma być chronione (por. Grzybowski, System, t. I, s. 300; J. Barta, R. Markiewicz, w: Prawo autorskie i prawa pokrewne. Komentarz, s. 232; por. też wyr. SN z 3.9.1998 r., I CKN 818/97, OSN 1999, Nr 1, poz. 21; wyr. SN z 5.1.2001 r., V CKN 499/00, Legalis; odmienny pogląd SA w Krakowie z 7.2.1995 r. (I ACr 697/94, OSA 1996, Nr 3, poz. 5), w którym przepisy kc. uznano za *lex generalis*, mające zastosowanie do kwestii nieuregulowanych w prawie autorskim).

W życiu pojawiają się czasem w ramach twórczości naukowej lub artystycznej sytuacje wymykające się spod zakresu zastosowania prawa autorskiego. Sięgać wówczas można – w celu ochrony uprawnionych – jedynie do przepisów kc.

Autorskie prawa osobiste – zgodnie z pr.aut. – powstają z chwilą ustalenia utworu. Do tej chwili twórca może więc korzystać z ochrony wynikającej z art. 23 i 24 kc. (por. J. Barta, R. Markiewicz, w: Prawo autorskie i prawa pokrewne. Komentarz, s. 229; M. Poźniak-Niedzielska, Autorstwo, s. 235).

Te ostatnie przepisy mogą służyć również jako podstawa ochrony przed przywłaszczeniem sobie przez osobę trzecią nazwiska lub pseudonimu twórcy (por. R. Markiewicz, Ochrona prac naukowych, s. 87 i nast.; J. Barta, R. Markiewicz, w: Prawo autorskie i prawa pokrewne. Komentarz, s. 235). 55

Wyniki badań naukowych, nieucieleśnione w utworze, chronione są przepisami kc. (art. 23 i 24). Por. J. B., R. M., w: Prawo autorskie i prawa pokrewne. Komentarz, s. 83 i 235. Por. też J. S., P. ochrona wyników prac naukowych, w: Wynalazczość i ochrona własności intelektualnej, K. 1994, s. 101. W judykaturze por. wyr. SN z 8.2.1978 r. (II CR 515/77, OSPiKA 1979, Nr 3, poz. 52 z glosą M. Czajkowskiej-Dąbrowskiej).

To samo odnieść można do rozwiązania naukowo-technicznego, które nie stało się składnikiem utworu w rozumieniu art. 1 pr.aut. a które pozbawione jest zdolności patentowej, w związku z czym nie może liczyć na ochronę patentową (por. R. Markiewicz, Ochrona prac naukowych, s. 87).

Do praw osobistych należy zaliczyć autorstwo projektu wynalazczego [por. J. S., Prawa osobiste wynalazców w nowej ustawie – Prawo własności przemysłowej, w: Zagadnienia prawa własności intelektualnej. Profesorowi S. G. pracownicy Instytutu (...) w darze (red. J. Barta), ZN UJ 2002, Nr 80, s. 234; M. du V., w: E. N., U. P., M. du V., Prawo własności przemysłowej, W. 2005, s. 173 i 174; tenże, Wprowadzenie do Prawa własności przemysłowej, K. 2005, s. 51 i 52]. Przepisy PrWIPrzem dopuściły ustalanie autorstwa projektu wynalazczego w drodze postępowania cywilnego (art. 284 pkt 1 PrWIPrzem).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy przede wszystkim, iż nie są zasadne zarzuty strony pozwanej, co do tego, iż warunkiem przyznania powodowi ochrony na gruncie przepisów art. 23 i nast. kc. jest istnienie konkretnego przypisanego uprawnionemu utworu. Z treści powyższych rozważań, które sąd w całości podziela i przyjmuje za własne wynika, iż ochrona z tytułu dóbr osobistych obejmująca szeroko rozumianą twórczość racjonalizatorską i wynalazczą przysługiwać może uprawnionemu niezależnie od tego, czy efekt tej twórczości inkorporowany został w formie skonkretyzowanego utworu, (projektu racjonalizatorskiego czy wynalazku)

Niezależnie jednakże od powyższego stwierdzenia z treści powołanego przepisu art. 23 i 24 kc. wynika jasno, iż podstawową przesłanką udzielenia uprawnionemu ochrony na podstawie przepisów kc. o ochronie dóbr osobistych jest wykazanie, iż określone dobro - w tym konkretnym przypadku twórczość wynalazcza czy racjonalizatorska uprawnionemu przysługuje.

Rozpoznając sprawę w przedmiocie ochrony dóbr osobistych sąd powinien w pierwszej

kolejności ustalić, czy doszło do naruszenia dobra osobistego, a dopiero w przypadku pozytywnej odpowiedzi ustalić, czy działanie pozwanego było bezprawne. Dowód, że dobro osobiste zostało naruszone ciąży na osobie poszukującej ochrony prawnej na podstawie art. 24 Kodeksu cywilnego. Natomiast na tym, kto podjął działania zagrożenia dobru osobistemu innej osoby lub naruszającej to dobro spoczywa ciężar dowodu, że nie było ono bezprawne. Obowiązujące prawo nie chroni przed każdym, jakimkolwiek naruszeniem dóbr osobistych. Przyznaje je wówczas, gdy naruszenie dobra osobistego jest jednocześnie naruszeniem prawa podmiotowego. Możliwość żądania ochrony prawnej nie jest więc uzależniona od tego, ażeby nastąpiło naruszenie uczucia ludzkiego przez naruszenie jakiegoś konkretnego obiektywnie

ujętego dobra, a więc np. czci, dobrego imienia, wizerunku oraz, co wiąże się z wymogami przepisu art. 24 § 1 Kodeksu cywilnego, tj. bezprawnością działania. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku - I Wydział Cywilny z dnia 7 czerwca 2017 r. I A. L..

Jak z powyższego wynika powód dochodząc w niniejszym postępowaniu ochrony dóbr osobistych w postaci własnej twórczości wynalazczej i racjonalizatorskiej winien udowodnić, iż prawo takie mu przysługuje. Wynika to z ogólnej zasady rozkładu ciężaru dowodu w procesie wyrażonej w art. 6 k.c., zgodnie, z którym osoba, która z określonego faktu wywodzi skutki prawne winna fakt ten udowodnić.

W realiach konkretnych rozpoznawanej sprawy powód winien, zatem wykazać, iż w odniesieniu do wskazanych przez powoda zawiesi kulowych przysługuje mu prawo osobiste, którego treścią jest wykonanie ich projektu bądź ich modernizacji w taki sposób, aby mogło to stanowić przedmiot ochrony na gruncie przepisów prawa cywilnego.

Powód powinien udowodnić, iż zmiany konstrukcyjne, jakim poddawane były przedmiotowe zawiesia były na tyle istotne, iż wpływały w sposób znaczący na ich wartości użytkowe, zastosowanie itp.

W odniesieniu zaś do wskazywanej przez powoda metody produkcji zawiesi powinien on udowodnić, iż jest to metoda nowatorska, wcześniej nieznaną i niestosowaną jak również wykazać, jaki wpływ miało jej zastosowanie do procesu produkcji zawiesi, czy go w jakikolwiek sposób ulepszało, przyspieszało, potaniało, wpływało na trwałość i inne walory użytkowe produktów (zawiesi).

Nadto z uwagi na okoliczność, iż powód dochodzi w niniejszym procesie ochrony z tytułu własnych dóbr osobistych a zatem praw o charakterze niemajątkowym, ściśle osobistym i niezbywalnym winien wykazać, iż to wyłącznie lub przede wszystkim on sam osobiście jest autorem powyższych rozwiązań i że to głównie jego wkład intelektualny składa się na tę konstrukcję zawiesia, do której odnosi się żądanie pozwu.

Analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku, iż powód nie sprostał powyższemu obowiązkowi procesowemu i nie udowodnił przesłanek udzielenia mu ochrony, której domaga się w pozwie.

Powód na dobrą sprawę nie wskazał nawet, którego z okazywanych na rozprawie zawiesi dotyczą jego roszczenia. W toku postępowania strony przedstawiły sądowi kilkanaście sztuk zawiesi o różnej konstrukcji, różnych wymiarach i kształcie.

Na podstawie zaoferowanych przez stronę powodową dowodów nie sposób jednoznacznie ustalić, czy istotnie działania powoda odnoszące się do przedmiotowych zawiesi można uznać za działania racjonalizatorskie. Na podstawie przeprowadzonych w sprawie dowodów nie sposób, ani jednoznacznie ustalić, na czym konkretnie polegały zmiany konstrukcyjne produkowanych przez powoda zawiesi, jaki był ich charakter i czy istotnie wpływały one - a jeśli tak - to, w jaki sposób - na walory użytkowe produkowanych zawiesi.

Zeznania przesłuchanych świadków jak również samego powoda są w tym zakresie mało konkretne. Zarówno powód jak i powołani przez niego świadkowie mówią o zmianach konstrukcji zawiesi, jak również technologii jego produkcji. Na podstawie tych zeznań nie sposób jednak w sposób jednoznaczny ustalić, na czym zmiany te polegały, jakie było (i czy w ogóle było jakiegokolwiek technologiczne uzasadnienie dla ich wprowadzenia - świadkowie oraz sam powód i pozwany podają, jako powód wprowadzenia zmian konstrukcyjnych przedmiotowego zawiesia chęć ominięcia przysługującej firmie (...) ochrony patentowej na przedmiotowe zawiesia)

W ocenie sądu ustalenie tych okoliczności wymagałoby posiadania wiadomości specjalnych i ich ustalenie byłoby możliwe ewentualnie jedynie na podstawie dowodu z opinii biegłego stosownej specjalności.

Dowód z opinii biegłego z uwagi na składnik w postaci wiadomości specjalnych jest dowodem tego rodzaju, iż nie może być zastąpiony inną czynnością dowodową, np. przesłuchaniem świadka (tak wyr. SN z 24.11.1999 r., I CKN 223/98, L.).

Takiego dowodu jednakże strona powodowa reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika nie zaoferowała, sąd zaś nie znalazł podstaw do sięgania po taki środek dowodowy z urzędu. Ustalenia, wymagające wiadomości specjalnych, aby mogły stać się składnikiem materiału dowodowego poddawanego ocenie, muszą przybrać formę określoną w art. 278 i n. kpc, to znaczy postać opinii biegłego (biegłych) lub odpowiedniego instytutu.

Nie można w tym zakresie w żadnym razie zgodzić się z twierdzeniami pełnomocnika powoda zawartymi w piśmie procesowym z dnia 17 maja 2017 roku stanowiącym odpowiedź na wniesioną przez pozwanego odpowiedź na pozew, iż stwierdzenie, że występują dwa modele zawiesia - jedno dostarczone powodowi przez T. G. i drugie opracowane (według twierdzeń powoda zaprojektowane przez niego) oraz stwierdzenie, że oba produkty różnią się między sobą oraz na czym polegają te różnice również nie wymaga nawet wiedzy technicznej, ponieważ samo ich wizualne porównanie prowadzi do wniosku, iż nie są to takie same zawiesia.

Z wizualnego porównania przedstawionych zawiesi, w świetle zeznań stron i przesłuchanych świadków nie jest jasne, nawet to, które z nich i w jakim okresie czasu, przez kogo zostało zaprojektowane i na czym polegały modyfikacje. Na podstawie tych dowodów nie jest możliwe ustalenie znaczenia owych zmian i technologii produkcji i ustalenia, czy zmiany te miały charakter racjonalizatorski i prowadziły do ulepszenia produkowanych zawiesi, czy doprowadziły one do jakichkolwiek w ogóle zmian w zakresie ich właściwości użytkowych poza ich wyglądem.

Nie można pominąć i tej okoliczności, iż wzór przedmiotowego zawiesia opracowany przez firmę (...) i przez nią produkowany oraz korzystający z ochrony patentowej został powodowi przekazany przez T. G.. Tenże wzór stał się podstawą do opracowania przez powoda różnych wariantów produkowanych przez niego zawiesi.

W kontekście tego niekwestionowanego przez powoda faktu, twierdzenia powoda o tym, iż on jest autorem konstrukcji produkowanego zawiesia jawią się, jako całkowicie gołosłowne.

Po drugie z zeznań przesłuchanych świadków wynika, iż ewentualne modernizacje produkowanych przez powoda zawiesi jak również zmiany w zakresie metody ich produkcji były wynikiem wspólnej pracy całego zespołu ludzi – pracowników i współpracowników powoda jak również pozwanego, którego udział polegał, co najmniej na przekazywaniu powodowi wskazówek, co do własności użytkowych zawiesi ich zastosowania i wymagań odbiorców.

Już z twierdzeń powoda przytoczonych w uzasadnieniu pozwu wynika, iż rysunki i technologia wykonania uchwytów kulowych opracowane zostały przez powoda i R. S. (2) w latach 1997 – 1998 a dokumentacja projektowa zawiesia sporządzona została w 1998 roku przez R. S. (2), który był pracownikiem powoda.

Wobec powyższego, jako całkowicie nieuzasadnione przyjąć należy twierdzenia powoda, iż dobro osobiste w postaci ewentualnej twórczości racjonalizatorskiej czy wynalazczej odnoszącej się do przedmiotowego zawiesia i technologii jego produkcji przypisać należy wyłącznie powodowi.

Oceny powyższej okoliczności nie zmienia powoływanie się przez powoda na okoliczność, iż R. S. (2) wykonywał ww. czynności związane z pracami nad dokumentacją zawiesi w ramach stosunku pracy, dlatego też ewentualne autorskie prawa majątkowe zostały nabyte przez powoda.

Powód nie dochodzi w niniejszym procesie ochrony swoich autorskich praw majątkowych, lecz dóbr osobistych a więc praw o charakterze niemajątkowym, ściśle osobistym i z natury swej niezbywalnych.

Powoływanie się, zatem na nabycie praw o charakterze majątkowym (również w toku procesu nieudowodnione) pozostaje okolicznością prawnie irrelevantną dla kwestii ochrony praw osobistych, jakiej w niniejszym procesie domaga się powód.

Zatem powództwo oparte na przepisach dotyczących ochrony dóbr osobistych nie może zostać uwzględnione wobec nieudowodnienia podstawowej przesłanki udzielenia tej ochrony, jaką stanowi istnienie prawa po stronie podmiotu domagającego się jego ochrony.

Skoro powód nie udowodnił, iż to wyłącznie on opracował projekt, którego ochrony w ramach rejestracji znaku przestrzennego dochodzi pozwana nie można również pozwanej spółce przypisać czynu nieuczciwej konkurencji na gruncie przepisu art. 14 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 roku o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Z poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych nie wynika, aby pozwany rozpowszechniał jakiegokolwiek nieprawdziwe informacje na temat pochodzenia przedmiotowych zawiesi i autorstwa ich projektu.

Powód upatruje takich informacji m. in w przypisywanym pozwanemu stwierdzeniu , iż zawiesia zostały „zaprojektowane przez zespół specjalistów pozwanej „ W informacjach tych nie jest wskazane konkretnie, kogo pozwany wskazuje, jako „ zespół specjalistów pozwanej „. Skoro zawiesia były modernizowane zarówno przez zespół pracowników powoda, jak również inne osoby, z którymi T. G. współpracował na przestrzeni kilkudziesięciu lat stwierdzeniu temu nie można przypisać cech nieprawdziwości. Wszak sam powód przyznał , iż pierwszy wzór zawiesia otrzymał od T. G. , następnie przez szereg lat produkował zawiesia na jego zlecenie i to właśnie T. G. był ich jedynym dla powoda odbiorcą. Nadto produkowane przez powoda zawiesia zawsze oznaczane były znakiem firmowym pozwanej (...). Nigdy zatem nie były sprzedawane ani firmowane jako produkty powoda lecz wyłącznie jako produkty pozwanego. Ponadto powód, jak sam przyznał całą opracowaną w jego zakładzie dokumentację techniczną przedmiotowych zawiesi przekazał T. G., nie czyniąc przy tym jakichkolwiek zastrzeżeń, co do sposobu i zakresu jej wykorzystania. Tym samym, jako „zespół specjalistów pozwanej „przy braku wskazania konkretnych osób rozumieć można również

powoda i jego pracowników. Stwierdzeniu temu nie sposób, zatem przypisać ani cech nieprawdziwości ani też cech bezprawnego działania wypełniającego znamiona czynu nieuczciwej konkurencji.

Nie można również, jako tego rodzaju czyn traktować podjętych przez stronę pozwaną wobec powoda kroków prawnych w celu ochrony przysługującego pozwanej prawa ochronnego na znak przestrzenny. Jak wynika z załączonego o akt sprawy zawiadomienia o popełnieniu przez powoda przestępstwa kopiowania produktu złożone zawiadomienie i przytoczone w nim okoliczności faktyczne odnoszą m. in. się do ustaleń pomiędzy stronami w zakresie tajemnicy przedsiębiorstwa pozwanej spółki oraz zastrzeżonej w umowie pomiędzy powodem a pozwaną spółką wyłączności produkcji przedmiotowych zawiesi na rzecz pozwanego przez powoda.

Kwestie te wykraczają poza ramy niniejszego postępowania i będą przedmiotem odrębnych ustaleń stosownych organów w postępowaniu karnym.

Zważywszy na powyższe okoliczności powództwo, jako niezasadne podlegało oddaleniu w całości, co czyni bezprzedmiotowymi rozważania odnoszące się m in do kwestii przedawnienia roszczeń majątkowych powoda i zasadności poszczególnych sformułowanych w pozwie żądań.

Wobec oddalenia powództwa sąd orzekł o kosztach postępowania sądowego na podstawie art. 98 k.p.c. statuującym zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Zgodnie z § 1 przywołanego przepisu strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Za stronę przegrywającą uznać należy stronę powodową, bowiem powództwo uległo oddaleniu w całości. Stosownie do treści § 3 art. 98 k.p.c. Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

Strona pozwana poniosła koszty w kwocie 6.678,34 zł. Na wskazane koszty złożyło się wynagrodzenie dla pełnomocnika procesowego w kwocie 5.400 zł (ustalone zgodnie z §2 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie opłat za adwokackie [Dz.U.2016.1668), kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, kwota 328,11 zł , 585,09 zł. i 348,14 zł. tytułem wydatków związanych z udziałem w sprawie tłumacza przysięgłego języka norweskiego.

Na podstawie przepisu art. 113 ust. 1 w zw. z art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U nr 167, poz. 1398 ze zm.) Sąd nakazał pobrać od powoda, jako strony przegrywającej, na rzecz Skarbu Państwa reprezentowanego przez Sąd Okręgowy w Łodzi kwotę 1.167 złotych tytułem wydatków poniesionych tymczasowo ze Skarbu Państwa – kosztów stawiennictwa świadków.